

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
 VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

<p>Predplatná cena: Na celý rok — — 4 koruny — hal. Na pol roka — — 2 „ — „ Na štvrt' roka — — 1 „ — „ <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor: Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ: JÁN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo: Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. <i>sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.</i></p>
--	---	--

Ladislav Lukács ministerpredsedom.

Liberálna strana národnej práce, sotva pochovala zbožňovaného Khuen-Héderváryho a už má nového ministerpredsedu v osobe Ladislava Lukácsa. Lukács je každému známy v Uhorsku. Medzi inými vlasteneckými zásluhami liberálnymi vyniká zvlášte tým, že je otcom triednej lutrie, ktorej lóže ešte aj za jeho ministerstva značil ako hlavný správca. Medzi Khuenom a Lukácsom ostatne je len ten rozdiel, že kým Khuen vždy sa usmieval, Lukács na všetko len hlavou kýve.

Po páde Khuenovom Lukács už vo stredu 17. apríla vybral sa do Viedne v tej nádeji, že jeho veličenstvo hneď ho designuje alebo vymenuje za ministerpredsedu. V tejto nádeji sa ale zklamal. Jeho veličenstvo vo štvrtok 18. apríla o 11. hodine predpoludním vo výsluchu prijal Lukácsa v Schonbrunne. Výsluch trval poldruhej hodiny, jeho veličenstvo zvyčajnou veľkou trepezlivostou slyšal predlohu Lukácsa poľahke rozriešenia krízy, najvyššie rozhodnutie ale nevyšlo.

Po tomto prvom nezdare Lukács navštívil rakúskeho ministerpredsedu Stürgka, spoločného ministra zahraničného Berchtolda, spoločného ministra finančných záležitostí Bilinskiho a spoločného vojenského ministra Auffenberga. Zdá sa, že hľadal protekciu týchto štátnikov a nie bez výsledku, bo ešte vo štvrtok večer, bez ďalšieho výsluchu doručené mu bolo rozhodnutie jeho veličenstva, ktorým vymenovaný bol za ministerpredsedu.

Lukáčsové plány: Programm nového ministerpredsedu v politických kruhoch je posiaľ docela neznámy. O jeho plánoch viedeňské noviny «Zeit» píše nasledovne: Ladislav Lukács pevne odhodlaný je rozriešiť panujúcu krízu, Zdá sa, že on požiadavkam Justha natolko zadosť učiní zamýšľa, že keď sa s nim vyrovnal poľahke základných zásad volebnej reformy, predlohu o volebnom práve bezodkladne predostre krajinskému snemu, lež len v tom páde, jestli opozícia sodpovednú garanciu poskytne mu v tom smysle, že zákonná predloha o zbrannej moci prijatá bude v terajšej nepremenniteľnej osnove a v predbežne určenom čase, asíce tým spôsobom, aby tohoročné assentirky čoskorej prevedené byť mohli.

Ladislav Lukács je teda ministerpredsedom Uhorska. On má byť k tomu povolaný, aby Uhorsko vytiahol z toho bahna, do ktorého zavliekol ho gróf Khuen Héderváry. Či vie previesť jeho plány? Zákonná predloha o zbrannej moci zabezpečená má byť v každom ohľade a len vtedy, keď mu opozícia sodpovednú garanciu dá, že sa to stane na termín vopred určený, na denný poriadok snemu postaví zákonný návrh o volebnej reforme.

Táto volebná reforma nasledovne má byť zostavená: Oprávnenie k hlasovaniu na základe všeobecnosti, rozšírené má byť v takej miere, že asi dva razy tolko voličov bude ako prítomne. Počet voličov obnášal by teda dva milióny dvestotisíc. Hlasovanie po celej krajine prevedené má byť verejne v jednotlivých obciach patrične okresoch notárskych, Zavedené má byť však aj tajomné asíce v sto mestských okresoch

a tieto mestské okresy volily by po dvoch ablegátoch asice jedného na základe cenzu, druhého ale bez cenzu na základe rozšíreného volebného práva. Takto by mala vyzerat Lukásová volebná reforma. Za túto reformu krajinjský snem, prijatím nezmeniteľného návrhu o zbrannej moci, vopred odhlasovať má stá a stá millionov na vojenské ciele.

V súvislosti s týmto i to treba podotknúť, či Ladislav Lukács skutočne je tá osobnosť, ktorá v každom ohľade zasluhuje dôveru ľudu. Celý svet vie, aký zástoj hral Ladislav Lukács po utlačení koalície s Justhom, v záležitosti samostatnej banky. Aj to vie každý, ako príležitostne pakloval s Kristóffym a dľa potrebnosti aj s Tiszom. Nuž po takýchto zkušenostach Lukáčsovi ľud bezpodmienečne dôverovať nemôže.

V politických kruhoch spomínajú už aj to, že keď Lukács nebude vstave previesť jeho plány, s pomocou väčšiny liberálnej národnej práce sprísni domové pravidlá a keď ani to nepovede k cieľu, napokon rozpusti snem.

Kresťanská ľudová strana neviaže si ruky v žiadnom ohľade a ako neodvislá a docela bezžistná politická strana aj pod novou vládou kráča svojou cestou. Neideme my nikdy zastávať záujmy vlády, lež blahobyť krajiny a práva ľudu. Aj pod novou vládou neohrozene bojovať budeme za kresťanské zásady, za práva cirkvi a práva ľudu. A v tomto boji zvíťazí, bo zvíťazíť musí pravda!

Úprimné slovo z Oravy.

«Nič neni stáleho. Všetko sa pomine. Tak aj moja popularita». Asi takto môže si vzdychnúť náš Ferko Skyčák. Veru už je po jeho sláve a iba bládá a nie veľmi milá rozpomienka ostala po ňom v tábore národnarskom. Na závade je tým páňkom náš Ferko Skyčák. Mnohí z bývalých jeho priateľov vyhýbajú mu, ba daktorí pretrhli s nim potyk. Títo by nedbali, keby Ferko Skyčák vystúpil zo stránky národnarskej a vzdal sa tiež aj tých úradov, ktoré zastupuje pri peňažných ústavoch.

Zanikla teda sláva Skyčáková. Tí driapu z neho vavriny, ktorí ho nimi jednúc venčili. Tí kričia teraz naň: «vyhni nám», ktorí ho za

slovenského Zichyho korunovali a tak často utiekali sa k jeho štedrej ruke.

Tak veru. Ferko Skyčák tiež pocítil nevďačnosť. Aj on zkusil, že politika nielen ruže, lež aj bodlače plodí. Hej, byly že to časy, keď politika ruže plodila nášmu Ferkovi! Vtedy on stál na vrcholci svojej slávy. Mnohí z jeho priateľov s istou závišťou hľadeli na Skyčáka. Iní zas podlizovali sa mu, kímili ho chválami. bo zbadali, že to obkádžanie temianom páči sa Skyčákovi a že platí za to, ako pán. Lenže aj sviňský mechúr praskne, keď ho veľmi naduchujú. Tak sa stalo i so Skyčákom. Mnohí z mladých národniarov (takzvaní pokrokári), len skoro zkusili, že Ferko nenie ten mudrc, ktorý pečatný vosk vynálezol a že na váhe je až príliš ľahký. Títo si potom žarty robili zo Skyčáka, vyhadzujúc mu na oči, že nie je súci za vodcu Slovákov, bo že jeho učenosť sú iba plevy. Žarty a posmešky tieto neškodily síce Skyčákovi tak, ako jeho paklovanie s Hédervárom a s mungovcami, tým cieľom, aby si poistil poslanecký mandát. Podarilo sa mu to, ba čo viac, Ferko Skyčák natoľko sa zapomenul, že udajne prijal od vlády kortešské peniaze akožto mzdu, že jeho noviny a istí redaktori tých novín, pred voľbami také mizerné služby konali vláde, že sa to zošklivilo veliteľom stránky národnarskej a boli prinútení osloviť Skyčáka, aby z tej obžaloby očistil sa pred martinským národným súdom, čo Ferko Skyčák až podnes zameškal. Pre túto a pre inú príčinu je Ferko Skyčák na obtiž stránke národnarskej. Radi by ho zpo medzi seba vypuškovať. Neraz dali to už aj pocíť Ferkovi, lenže on robí sa hluchým a slepým.

Najnovšie na valnom shromaždení «Ustrednej Banky» v Budapešti, jež správcom je Ferko Skyčák, stihol ho ten malér, že redaktor Anton Štefanek navrhoval, aby shromaždenie nevyvolilo Skyčáka za správcu, ponevác zapletený je do istej «politicko-obchodnej» záležitosti. V celom shromaždení nenašlo sa účastinára, ktorý by bol slovo zdvihol k obrane Skyčáka. Všetci sedeli nemo a so sklopenými očami. Nikto nehlasoval zaň, tak že prítomní páni zcela zretedelne dali Skyčákovi na vedomie, že im je obtižným, že ho už dost majú.

Hľa, čo ostalo z bývalého Ferka. Jak chytro

sa zatmela jeho sláva. Kamenujú ho tí, ktorí ho do výšky dvíhali. Je pravda, že Skyčák draho zaplatil tú slávu, na to však nerátal, že ho vlastní jeho priatelia zahrdúsia.

To je hľa nemezis. Skyčák špintal dlhé časy na ľudovú stranu, ktorej jednúc členom bol, teraz však vlastní jeho druhovia vykrikujú naň, aby sa skryl pred nimi.

Oh tohoto osudu zcela hoden je Ferko Skyčák!

Oravec.

Preč s alkoholom!

Z posledného týždňa do verejnosti prišli zas nasledujúce pády ako smutné následky nemierneho užívania liehových nápojov.

V Jásároksálláši v jednom hostinci pilno sa popíjalo a keď si kamaráti z mokrej štvrte už hodne toho alkoholu pustili dolu gágorom, nastala medzi nimi bitka, v ktorej mnohí boli ranení. Michala Gurku preklali a Ignáca Nebodu obesili na jeden klinec. Zavolaní žandari opilcov odviezli do chládku a obeseného vyslobodili z trápneho polohenia.

V Solnoku obuvnícky majster Teodor Tari samovražedným úmyslom strelil si do úst. Tari už od dlhšieho času oddal sa opilstvu na tolko, že na ňom ukazovali sa už aj znaky bláznenia. Zaiste v takom pobláznivom okamžení spáchal samovraždu.

V satmárskej obci Fábianháza mládenci Ján Harča a Gabriel Varga alkoholovú otravu liali do seba v krčme. Keď sa už hodne potúžili, začali sa vadiť. Po zvade ale nasledovala bitka, v ktorej Varga Harčovi odhryzol nos. Harču odvedli do nemocnice a Vargu zase posadili do áreštu.

Ludvig Körmendy stolársky majster v Büssi v šomodskej stolici bol zatvrdlivým alkoholikom. Prepil veno ženy i svoj zárobok. Jeho švokor ho za to často pokarhal, tak i 1. apríla. Körmendy v svojej zurivosti vzal revolver a s päť výstrelmi zabil svojho svokra. Vraha zavreli v Kapošvári.

Hrozná vec stala sa v jednej stolárskej dielni v Budapešti 4. apríla popoludní. Istý Milan Petrov stolársky tovaryš opitý prišiel do dielne a tam sa dal do tovaryšov. Keď ale ho tí chceli vyhodiť, vytiahol z kešenky revolver

a s výkrikom: «Teraz všetci zomrete!», päť razy strelil do povetria, keď ešte šiesty raz do tovaryšov strelil, guľka 19 ročnému Juliovi Morár vrazila do prs a ubohý klesol mŕtvý na zem. Za tým ešte viac razy strelil ale nikoho netrafil, ostatnú guľku sebe pustil do hlavy a nasutku dokončil.

Tiež v hlavnom meste stalo sa, že Adam Csögör mestský doručovateľ opitý šiel domov v noci 8. apríla. Doma začal sa vadiť so ženou, ba ju aj ubil, podobne i svojich päť malých detí. Zúfandivá manželka vzala revolver a do muža vystrelila dve guľky. Csögör je nebezpečne ranený. V meste Sásváros v Sedmohradsku vojenský strážmajster Albert Wiplacha v jednom hostinci kde sa zabával v opilom stave poháre hádzal o zem. Hostinský ho pokarhal, ale Wiplacha mu ešte grobianil. Hostinský nato šiel na žalobu k dôstojníkom, ktorí sedeli v druhej sieni. Jeden poručík napomínal a pokarhal strážmajstra. Ten ale namiesto toho, že by sa bol uponížil, dal sa do poručíka, ba ho ešte aj uderil. Poručík vytiahol revolver a nebezpečne ranil strážmajstra.

Kto má svoj rozum na mieste, neni možno aby ho tie hrozné následky užívania alkoholu nepohly k tomu, aby sa stal neuprositeľným a nesmeriteľným nepriateľom pustošiaceho alkoholu, ktorý tak mravne ako hmotne a telesne docela znivočí človeka. V boji proti liehu mali by prvé miesto zaujímať ženské, ktoré mnohé horké a tajné slzy musia vylievať pre opilého otca, muža, syna, zaťa. Múdra matka svojmu dieťaťu nikdy nedá alkohol, nech je to akýkoľvek, aby dieťa neprivykalo k tomu jedu, ktorý veľmi ľahko môže byť potom jeho časnou a večnou zkazou. Každá matka, každý otec, ktorý alkoholový nápoj a zvlášte besnú pálenku podáva svojim deťom, je vrahom svojho vlastného dieťaťa. Nech si každý rodič veľmi dobre zapamätá, čo len pred krátkym časom povedal istý krčmár, keď sa vyslovil: «Ja mám krčmu, ale moje deti ešte ani nevedia, jakú chuť má nápoj. Jako by som aj dal otravu tým, ktorých najviac milujem.» A to, že by alkohol krve dodával, je už dávno podvrátený nesmysel. Majme všetci vždy pred očami výpoveď chýrneho lekára dr. Davida Fejéra: «Z kúska chleba bude viac krve ako z celého suda vína.» *F. K.*

Mungovia.

Poltreťa sta je ich na vládnej strane. Jeden ako druhý. Niet rozdielu medzi nimi. Sú tam starci, ktorí už za starého Kolomana boli poslancami a od toho času brali plat zo štátnej pokladnice. Kebys sa ich ale spýtal, čo robili za tak dlhý čas v krajinskom dome za ľud a za viasť, istotne ostali by nemí, bo nikdy nepracovali. Sú medzi mungovci panáci, ktorí Bánffymu pomáhali šliapať práva a slobodu občanov a prenasledovať nás slovenských katolíkov. Sú medzi mungovcami figúrky, ktoré za ministerstva Fejérváryho hrali zástoj drabantov a kráľovských komisárov, ichž prácou bolo stíhať a žalovať tých mužov, ktorí nechceli trpeť nadvládu zdieračov ľudu.

Všetku tú brandžu, ktorá tvorí takzvanú «stranu národnej práce», sobral, zakúpil gróf Khuen-Héderváry pri krajinských voľbách. Niet na tej strane poslanca, ktorý do krajinského domu bol by sa dostal dôverou ľudu. Sú to všetko ľudia zakúpení, bez malej výnimky. Najmä naše hornouhorské slovenské okresy zaplavili takí mungovia, ktorých naši krajanovia ani neznali, ani za krajinských poslancov mať nechceli. Lenže peniaze, pálené, nátlak a žandárska brutalita natiskla ich na okresy a oni akožto tatkovia vlasti oblažujú(?) teraz Slovákov a brania(?) ich práva.

Je to podlá lož, že mungovia sú strana pracovná. Dva roky lenošia v krajinskom dome a za ten čas za mak práce nevkonali. Že vraj pre Justhovú obštrukciu nemohli pracovať, vyhovávajú sa mungovia. To je ozaj smiešna vyhovorka. Poltreťa sta mungov nevie si dať rady s hrstkou obštruktorov. Čo je to iné ako darebáctvo! Mungovia nechcú a nevedia pracovať. Ich jedinou prácou je odhlasovať vojenské predlohy. To im vyznačili za úlohu vojenskej kruhy, ktoré dali peňaze na zakúpenie mungovských mandátov. Inej práce niet pre mungov, iba hlasovať a nové farchy váľať na bedrá ubohých občanov. Keby nebolo obštrukcie, mungovia ešte minulého leta boli by odhlasovali nový vojenský zákon, bárs ho Uhorsko nepotrebuje a nechce. Oni však tešia sa obštrukcii, bo tak dlhšie trvá ich poslanectvo. Ťarchy teda vedia odhlasovať mungovia, práva však nechcú dať

občanom daňujúcim. O všeobecnom volebnom práve ani počuť nechcú, bo by skrze to mungovia utratili ich mandáty. Lenže beh sveta nezastavia mungovia. Majú už len krátky termín. Khuen padol. Prišiel nový gazda s novými sľubami, lenže my budeme na strážni, aby ani jeden hornouhorský okres za krajinského poslanca nevyvolil munga. Máme my svojich mužov, tí nás budú zastupovať na sneme.

Fatranský.

Hrozná katastrofa na mori.

Utopilo sa 1635 ľudí.

Ako sme v minulom čísle nakrátko spomenuli, «Titanic», najväčšia parolod sveta, ktorá z anglického prístavu Southamton 2385 ľudí viezla do Severnej Ameriky, v nedeľu 14. apríla v noci o pol jedenástej hodine neďaleko ostrova Neufundland srazila sa s ľadovým vrchom a utonula. Parolod táto prvú cestu konala do Ameriky. Bola ona 350 metrov dlhá a vystrojená najväčším luxusom.

Škodu, ktorú zapríčinila katastrofa, budú znášať takmer všetky assekuračné spoločnosti na svete. Náklad parolode mal nesmierne veľkú cenu. Bolo na nej asi 50.000 vriec kávy a 50.000 kisiň čaju. Mimo toho bolo na lodi diamantov a iných drahých kameňov v hodnote asi 100 millionov mariek. Klenóty cestovateľov tiež boly hodné asi 100 millionov mariek. Len jedna americká cestovateľka, keď vysadla na loď, tajomníkovi lode odovzdala do opatery skriňku so šperkami v hodnote troch millionov mariek. A tieto nesmierne poklady teraz všetky ležia na dne mora! Sama loď stála spoločnosť 60 millionov korún a bola poistená na 50 millionov.

Za ukrutnú katastrofu, za smrť 1635 ľudí zodpovedný je aj direktor plavebnej spoločnosti «White Star Line» Bruce, ktorý tiež cestoval na nešťastnej lodi, lebo kapitánovi udajne sľúbil 10.000 dollárov osobitnej odmeny, jestli prevyšší rýchlosť ostatných po mori chodiacich lodí. O hroznej katastrofe podávame nasledujúcu zpravu:

V okamžení srazenia sa «Titanicy» s ľadovým vrchom veľmi mnohí cestovatelia spali vo

svojich kajutách. Títo už nemali času na zachránenie sa, lebo ich do kajút vrazené platne pancierových stien lode naskutku usmrtily. Mnohí skočili do mora a zamrzli v ľadovej vode.

Na utonulej lodi viezol sa aj jej staviteľ Tomas Andrews a ôsmi merníci dielne, v ktorej loď stavali, ktorí chceli študovať svoje dielo na jeho prvej ceste. Všetci deväti zahynuli.

Veľmi smutný osud stihol familiu amerického millionára Allinsona, ktorý s celou svojou rodinou z Európy cestoval domov do Ameriky a zahynul spolu aj so svojou manželkou a s jedným svojim dieťaťom. Z rodiny zachránil sa len jeden syn a jedna slúžka.

Syn amerického millionára Astora, ktorý tiež zahynul s loďou «Titanic», vo štvrtok prišiel do Londýna, kde si najal jednu parolod, na ktorej odcestoval hľadať mrtvolu svojho otca. S nešťastnou loďou na dno oceánu dostal sa aj svetochýrny «Modrý diamant». Tento drahý kameň, ktorý bol hodný poldruha milióna mariek, každému svojmu dosavádnemu majiteľovi priniesol nešťastie. Posledný majiteľ tohoto drahého kameňa bol americký boháč Max Lean, ktorý teraz kúpil drahý kameň v Rotterdame a viezol si ho domov do Ameriky, ale so svojim pokladom aj on už odpočíva na dne mora.

Jeden zachránený dôstojník lode rozpovedal že večer o 10. hodine vedenie lode od kapitána Smitha prevzali dvaja dôstojníci. Smith išiel do bočnej kajuty, kde ustálil smer nočnej cesty lode a potom si ľahol. Pri jednom obluku lode sedeli matrózi s nočnými ďalekohľadmi a pozorovali more. O 10. hodine 35 minútach odrazu zjavil sa jeden obrovský ľadový vrch. Jeden matróz zakričal silným hlasom:

Ľad je pred nami!

V nasledovnom okamžení už počuli prašťanie, ktoré zapríčinilo srazenie sa «Titanicy» s ľadovým vrchom. Kapitán Smith naskutku bol na veliteľskom mostku a znova prevzal vedenie lode. Zadok lode sa unížil. Kapitán bežal do strojárne a videl, že v prednej časti lode je už voda. Smith do strojárne poslal tesárov, ktorí sa však viac nevrátili. O 12. hodine 25 minútach kapitán vydal rozkaz, aby všetci cestovatelia shromaždili sa na palube. Jeho rozkaz za štvrt hodiny bol splnený. O 12. hodine

50 minútach prvý dôstojník rozkázal, aby ochranné člky držali pohotove, a v prvom rade aby zachránili ženy a dievky. Ľudia len teraz začali byť nepokojní. Videli, že dôstojníci majú v rukách revolvery a že vyvinujú najväčšiu prisnosť, aby udržali poriadok. Ženy dlho váhaly a prvú ženu matrózi v úplnom smysle slova hodili do člka. Viacerí mužskí cestovatelia medzipalubia násilne chceli sa dostať do jedného člka. Z týchto chlapov prvý dôstojník dvoch zastrelil. Prvý čln len po polnoci o 2. hodine spustili na vodu. Na tomto člku bolo 16 cestovateľov s jedným lekárom lode, čln sa prevrhol a všetci zahynuli.

Z pomedzi tých zachránených 750 cestovateľov ktorých «Karpatia» vzala na palubu, 85 ľudí tak ťažko ochorelo, že ich v New-Yorku museli zavieť do nemocnice.

Vyšetrujúca kommissia senátu ustálila, že následkom zlých ochranných člkov a zlej disciplíny zahynulo aspoň tristo cestovateľov, ktorých by boli mohli zachrániť. Na viac člkov vzali len po 30 ľudí, kdežto by sa aj 60 osôb bolo spratalo na ne. Veľká chyba bola aj to, že dôstojníci nevideli nebezpečie a mysleli si, že ich loď nemôže utonúť. Vyšetrujúca kommissia senátu uzavrela, že Izmaymu nedovoliť späť odcestovať do Anglicka a nepustia ani dvadsiatik matrózov a štyroch dôstojníkov «Titanicy».

Do New-Yorku už zo všetkých strán sveta dochodia milodary. Z tých milodarov v prvom rade dostanú podporu vdovy a siroty s loďou zahynutých ľudí.

S nešťastnou parolodou «Titanic» do Ameriky cestovali i dva francúzski kňazi. Včas katastrofy dôstojníci lode núkali im čln, aby sa ratovali. Oni však verne svojmu povolaniu ostali na palube lode. Topiacim sa udelovali posledné rozhršenie. Loď utonula a s ňou zahynuli i svojmu povolaniu verní katolícki kňazi.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Krešťan». «Krešťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny krešťan číta a predpláca len «Krešťana».

Odpoveď pánu Imrichovi Gregorovi.

Čo som chcel, to som docielil. Pána Imricha Gregora totiž prinútil som, aby sa podpísal pod jeho čarbaniny. Včul teda, milí spoluobčania moji, všetci vieme, že tie hlúposti a cigáňstva, ktoré raz z Malej Čauše, raz z Brusného, raz zas z Rástočného a naposledy z Velkej Čauše boli datované, všetky písal pán Gregor. Kto vzdelanosť a charakter pána Gregora tak zná ako ja, ten hneď vedel, že všetky tie hlúposti nikto iný nepíše ako Gregor.

Pozrime že, ako vyzerá tá pravda a ten charakter pána Gregora.

V predostatnom čísle muchotrávky «Obzora», kde pod jeho čarbaniny jeho meno ešte nebol podpísal, žiadal odo mňa odpoveď asi na desať otázok. Keď som ho ale prinútil, aby sa podpísal pod jeho výbuchy, vtedy už len na jednu otázku bol zvedavý, Ach, ach! Nuž pane Gregor, prečo že to? Ponevác ale moje svedomie je celkom čisté a môj charakter je bez každej škvrny, dávam mu odpoveď na všetky jeho otázky.

Že si pán Gregor ctí našich mešťanov, to by bolo v poriadku, bo to aj musí, ponevác sú to všetko statoční ľudia. Tí pri petícii nesvedčili pod prisahou, že Trginu z Brusného nepoznajú ako to pán Gregor svedčil a prisahal na to, že Trginu nezná. Nuž pane Gregor, aká je to statočnosť? Že vraj pán Gregor v jeho srdci lásku zaštepenú má ku našim mešťanom. Veď keby to bolo srdce! Nuž ale každý vie, že je to veľká plaň, z ktorej padajú len samé plánky. Pán Gregor nemá srdce ani ku svojej rodine. Nie veru!

Že mi pán Gregor k tomu dopomohol, aby som sa stal kassírom! To včul po prvý raz čujem. Po volbe roku 1892. čul som ale hneď, že Gregor proti mne kortešoval. Mňa obecnstvo z dôvery jednohlasne vyvolilo. Teda nie pán Gregor. Že som vraj prvé počty nevedel zložiť! Na to je zas svedok pán Rohács, že som si ich sám zostavil. A keby tomu aj tak bolo, učiť sa neni haňba. Lež to je haňba, keď sa kto učí a ničomu sa nenaučí ako pán Gregor, ktorý ani «jedenkrát» nevie poriadne. Hovorí aj to, že mi počty z milosti dal odpísať. Nie z milosti,

lež z musenosti, bo je to notárova povinnosť. A aj včul robí to u nás notár.

Pán Gregor tiež spomína, prečo som nedal radu ľuďom, ktorí ku mne prišli, aby svoje role nedali niže 7 korún. Ja som im dal dobrú radu, všetci ale to hovorili, že ich pán notár Gregor strašil, že keď ich role nedajú po 2 k. 50 hal., vtedy nedostanú nič. Nuž pane Gregor, kde že sme? Gazdovia čaušanskej doliny! Gregor sa chváli, ako on dobre predal vaše role a ako ste vy s tým veľmi spokojní. Pán Gregor mi ponúka zeme na predaj. Ja jeho zeme nekúpim, chvála Bohu mám dosť svojich zemí. Od pána Gregora hotový som kúpiť to, čo naskutku má, bo zemí nemá žiadnych. Má ale jedon pekný a zaiste vyplatený zimný kabát. Nech si vyráta čo koštuje jedon □ col toho kabáta. Za každý □ col dám mu duplovanú cenu. Ale si tolko a tam vyrežem z neho, kolko sa mi bude ľubiť. Čo si z toho kabáta vyrežem, zaplatím to hotovými peniazmi. Rozumiete to pane Gregor? Takto ste vy predal role Lipničanom a Chrenovčanom. Ja som v prievidzi ničije role nepredal, každý si svoje predával.

Pýta sa pán Gregor, prečo ja chodím do mestskej krčmy. Chodím ta, ponevác som dobrý mešťan a ponevác tam nikdy nenajdem takých oplanov, čo pri volbe statočných voličov obkrádajú o volebné právo. Pán Gregor pýta sa i to, prečo nechodím do kaviarne. Nuž ta zas preto nechodím, bo k tomu nemám času. Že snád necitím sa za súdeho, abych ta chodil. Veru nie! Ta je len taký človek súci, čo je furt smädný a cez jedon večer vypije 12 razy po 3 deci vína a keď sa už dobre opil a 24 razy preň poslali, potom sa cez múr prevali do svojho dvora. Znáte pane Gregor toho pána? Pošuškám vám, že sa on volá: Imrich Gregor.

Pán Gregor i to spomína, že sa páni neoflinkujú. Na to mu odpovedám, že ten pán, ktorého som ja vyflinkoval, je dôverný priateľ pána Gregora. Ten furták opovážil sa za mojej prítomnosti obrázať katolícke spolky a katolícke kňazstvo. Jestli za mojej prítomnosti pán Gregor sa bude tak chovať ako sa choval ten furták, aj pána Gregora vyoflinkujem. Nie ja som bol ožratý, lež ten dôverný priateľ pána Gregora. Pán Gregor rád spomína pánov. Tomu ale sa on nerozumie. Páni nepásajú slepé kone

bosí, bez klobúka a v otrhaných nohaviciach, ako ich pán Gregor pásol.

Píše pán Gregor, že nevie, prečo mi jeho osoba v ceste stojí. To je tiež len do smiechu. To by som sa ja mal pána Gregora pýtať. Odkedy sa známe, vždy je proti mne. To je už jeho nátura. Je on nepriateľom každého statočného človeka.

Pán Gregor je ďalej zvedavý, čo robia uhelné bane v Prievidzi? Nech ma ale pán Gregor ku tým banám najprv zavede a potom mu poviem čo ony robia. Hovorí, že som ja od grófa Pálffyho dostal 3 tisíc korún. Nuž keď mi to dokáže, dám mu z nich polovicu. Aj to chce vedieť pán Gregor, kde sa podel ten kontrakt, za ktorý som mal 3000 korún vyjednané. Ten kontrakt však nech pán Gregor inde hľadá. Jestli mi dokáže, že ja kdekolvek vyjednaný mám čo len jedon halier, dám mu tých 3000 korún, ktoré si len on sám vymyslel. Pýta sa ďalej pán Gregor, prečo železničná dráha neide po Svätú Mariu. No vidíš, milý Gregore, toto je už tá veľká sova z tej deravej vrby a tá nešeredná múdrosť tej tvojej, vínom plnej hlavy! Pýtaj sa tvojho šefa Beláka, ten ti prvej povie, prečo tá železničná dráha tade neide. Ten si ešte rozum neprepil! — Že kde má monument Terka Polenszky? Sám píšeš, že to bolo pred 25 rokami. Ani vtedy som nevedel, lež ani včul neviem, že som ten monument ja mal postaviť. Pohrabné útraty som platil, o tých spomínaných 900 korunách ale ničeho neviem. Konečne pýta sa pán Gregor, kde sú tie peniaze, ktoré ako fundáciu za nebohého Valenta a Eleka Brestyenzskyho zložila Jenika Ertl (nie Brestyenzsky). To nech sa pán Gregor ide opýtať Jeniky Ertl. Ja sa o jej peniaze nestarám. Ja som totiž neni ani jej tajomníkom ani jej nápadníkom, ako pán Gregor.

Pán Gregor tají a zapieľa aj to, že Brusňanom ja som vykonal peniaze. Gregorovi sa o tom sníva, že v tejto veci aj moju prvú prosbu odrazili a že keď som sa ja za Brusňanov zaujal, vtedy peniaze už byly v ceste. To sa nemôže do jeho hlavy zmestíť, že keď som chcel v tejto záležitosti na sneme interpelovať, vtedy minister nariadil, aby spomenuté peniaze vyplatené byly. Hľa, takúto pravdu má Gregor vo všetkom!

Na posledy píše pán Gregor, že je zvedavý či mu dám odpoveď. Cítil to pán Gregor, že na jeho hlúpe táraniny a zlostné cigáňstva odpovede nezaslúži. Ja ale ani nie jemu dávam odpoveď, lež ctenému obecenstvu. Nech celý svet vidí, aký charakter a panský cit má pán Gregor. Bo také veci potárať, ktoré sa udajne staly pred 20—25 rokami, so všeliakými plánymi cigáňstvami vystupovať včul len preto, že som ho pred všetkými občanmi zradil, že jedine on je tomu na príčine, že ich kapustníská tak lacno museli dať na železnicu, to žiadon statočný človek a vzdelaný pán neurobí. Keby pán Gregor mal len trošku pánskeho a statočného citu, musel by vedieť, že miešať sa do rodinných záležitostí druhého človeka, je veľká naničhodnosť a bezočivosť. Ja znám všetky jeho rodinné flaky, pred cteným obecenstvom ale neidem ich pretriasť.

Teda Imriško, včul už vieš a nezabívaj, že kto má maslo na hlave, nech nikdy neide na slnce. Na rozlúčku dávam ti tú dobrú radu, aby si ako človek, ktorého mozolnými haliermi občani platia, vždy len občanov zastupoval a nie štátnych a cudzích ľudí. Tých milosť a láska sú ti prospešné len na krátky čas, náklonnosť ale a dobrotu tých občanov, ktorí ňa platia, jestli im verne slúžiš, môžeš pozívať cez celý život. Jestli ale ináč budeš robiť, v záujme občanov zradím ňa zakaždým. Konečne ňa napomínam, aby si sa veľmi nerozhneval, bo keby sa ti žľč rozliala, škoda by bolo takého chlapa, ačpráve by vtedy víno hned bolo lacnejšie.

Koloman Brestyenzsky.

POLITICKE CHYRY.

Khuenov Pohrab.

Vo štvrtok 18. apríla v krajinskom sneme vyslancov zaiste už k poslednému odpočinku politickému odprovadili grófa Khuen-Héderváryho. Pohrab tento bol veľmi jednoduchý. Bývalý ministerpredseda gróf Khuen-Héderváry v snemovom zasadnutí pri všestrannej tichosti zdvihol sa ku slovu a s trpkým úsmevom len toľko povedal: Ponevác vláda nabliadla, že za prítomných okolností neni schopná k úspešnému politickému vedeniu snemu, jeho veličenstvu

podala zažakovanie, ktoré jeho veličenstvo milosliive prijal. Prosil ďalej snem, aby po vymenovanie nojej vlády odročené boly zasadnutia. Stránka liberálnej pracovnej strany so slabými ováciami odobrala sa od svojho vodcu, ktorý ž kyslým úsmevom opustil snemovňu.

V snemovni veľmožov gróf Khuen-Hédervary odobral sa v piatok 19. apríla.

Sostavenie novej vlády.

Ladislav Lukacs krajinu nenechal dlho osirotenú a po jeho vymenovaní za ministerpredsedu podivnou rýchlosťou sostavil si vládu nasledovne:

Ministerpredseda: Ladislav Lukács.

Minister okolo osobnosti kráľa: Ladislav Lukács.

Horvátsky, slavonsky, dalmátsky minister: Imrich Josipovich.

Minister vnútra: Ladislav Lukács.

Finančný minister: Ján Teleski.

Minister obchodu: Ladislav Boethy.

Minister orby: gróf Béla Serényi.

Minister kultu a výučby: gróf Ján Zichy.

Minister pravosudia: Franc Székely.

Minister honvédstva: Samuel Hazai,

Menoslov týchto ministrov jeho veličenstvo potvrdil a úradnú prísahu složili už aj vo Viedni.

Máme teda už novú vládu. Mungovcom odľahlo. Justhovci však nateraz ešte neni sú spokojní s Lukácsom asíce pre tú volebnú reformu, akou krajinu oblažiť zamýšľa. Jestli nespokojnosť uchvátí celú opozíciu, onedlho odspievajú aj Lukácsovi.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-turecká vojna. Taliani začali bombardovať Dardanelly 17. apríla, v ten deň, keď v Carihrade trónnou rečou otvorili nový turecký parlament. Trónna reč, ktorú prečítal veľvezír baša Said, zaoberala sa najprv s vnútorným položením Turecka, potom hovorí o konflikte s Talianskom a rozvinuje, že Turecko si tiež želá pokoj, ktorý je však možný len tak, jestli Taliansko suverenné práva Turecka nad Tripolitániou a Cyrenaykou uzná.

Turecká trónna reč a bombardovanie Dar-

danell jasne predstavujú polozenie: Turecko na základe talianskeho dekrétu o annexii Tripolitánie a Cyrenaiky nechce pokoj, Taliansko ale akciou svojej flotty chce ho k uznaniu annexie prinútiť.

BESEDNICA.

Alexander a Epipod.

Roku 177. po Kristovom narodení zúrilo hrozné, nemilosrdné prenasledovanie kresťanstva vo francúzskom meste Lyone. Pohanské vrchnosti, vojsko a obyvateľstvo čo najhroznejšie prenasledovali kresťanov. Tými najvyberanejšími mukami boli kresťania nútení k zapreniu viery, k prijatiu pohanstva.

A keď ani tie najhroznejšie muky neboly vstave kresťanov nevernými učiniť viere, divé zvery, križ alebo meč maly ich učiniť korisťou smrti.

Osemaštyridsať bolo ich ukrižovaných, mnohí zhy-nuli v žalári následkom nemilosrdného, neľudského zachádzania.

Miestodržiteľ cisára namyslene sa chvastal:

— Ma mňa sverené čiastky cisárstva sú už čisté od kresťanov. Nikto nevyhol smrti, Kto sa nechcel od Krista odvrátiť.

Sotva ale vyšly tie slová z jeho úst, obdržal tú zvesť, že dvaja mladíci potajomne zachovali svoj život a zdržujú sa v jednej chatrnej chýži. Sú to praví vyznávači križa, ktorý tak veľmi kole očí cisárovi.

Tí dvaja mladíci sa menovali: Alexander a Epipod. Epipod bol narodený v Lyone, Alexander ale v ďalekom Grécku od kresťanských rodičov. Vynikali krásnym telom, zriedkavou vzdelanosťou a kresťanskými čnosťami.

Obidvaja bývali v Lyone a už čo žiaci boli v láskyplnom priateľstve, jako kedysi David a Jonathan. Nadovšetko v útlom, mladom veku je človek náchylný k úprimnému priateľstvu. Lenže také priateľstvá často len krátko trvajú. Neraz prihodí sa i to, že tí čo boli v mladom veku dobrými priateľmi, stanú sa neskôr najsurovejšími nepriateľmi.

Aby priateľská vernosť bola stála, musí byť jej základom čnosť a pravá viera. Priateľstvá, ktoré za základ majú časné veci, s časom aj zaniknú.

Alexander a Epipod milovali sa jeden druhého v Bohu a preboha. Jeden druhého povzbudzoval k vyznaniu Spasiteľa. Cvičili sa v miernosti, v skutkoch lásky kresťanskej.

Keď prenasledovanie vypuklo v úplnej hoznosti,

Rytier zo stredoveku.

opustili Lyon. Uťahli sa v chudobnej chýži jednej zbožnej vdovy. Lenže špehúni ich zradili; vojaci im na zadku ruky sviazali refazmi a predstavili ich hroznému miestodržiteľovi cisára.

Tento sa ich pýtal, aká je ich viera.

— My sme kresťania.

Rozpajedený sudca reval divo:

— Teda ešte panuje ten nesmysel a opovážlivosť kresťanov vzdor zákazu cisára? Mladíci! Keď ste videli že tak hroznými mukami zhynuli tunajší kresťania, jako sa opovážite kresťanmi sa menovať?

Mladíci ale pokojne a nemo stáli. Pohliadli jeden na druhého a tak sa povzbudzovali k vytrvanlivosti v mukách.

Miestodržiteľ to zbadal a preto dal rozkaz, aby starší Alexander vzdialený bol, mladší Epipod ale tam ostal. Ufál, že toho mladšieho a slabšieho ľahšie získa pohanstvu vlúdny nahováraním a takto prehovoril k nemu:

— O milý mladíku, len tvoja mladá nerozumnosť to zapričiniuje, že sa nekľanáš bohom cisára. Vidíš, naši bohovia sú veľmi dobrí; my ich ctíme veselými hostinami, spevom a hrou. Tmavé učenie križa ale, nenávidí radosti života, ztracuje sladkú rozkoš, žiada pôst a zdržanlivosť. Čo že ti môže dať ten Kristus, ktorý zhynul na križi? Pekný mladíku, ľúto mi je ťa, tys nezkušený; prijmi láskyplnú nauku, povedz len týchto dakolko slov:

«Kristus mi je kliatba, budem obetovať bohom državy.»

Lenže Epipod nebol podobný tým podlým kresťanom, ktorí sú vstave od Krista odtrhnut sa pre jedno sladké pokušenie sveta.

Epipod takto odpovedal:

— Tvoje sladké slová sú lžou a smrteľným jedom. Mluviš o Ukrižovanom a nevieš že vstal z mrtvých, aby svojim daroval svetlo, silu a život. Ponúknuté rozkoše nečinia na mňa dojem. Lebo však s tými nehanebnými rozkošami vy slúžite bruchu, kynozíte dušu, márnite spasenie. U nás panuje duch, telo ale musí zkrutené byť. A keď nás i života zbaví vaša rozpajedenosť, len telo zomre, duša ale večnú slávu zaujme.

Tieto slová ukrutným hnevom naplnily sudcu, ktorý zkríkol:

— Vrazte mu ústa, aby ďalej netrepal nimi!

Epipod ale s krvácajúcimi ústami ďalej hovoril:

— Vyznávam, že je jeden Boh, sú tri božské osoby: Otec, Syn a Duch svätý. Slušná vec je to, abych svoju dušu odovzdal Tomu, ktorý je mojim Stvoriteľom, Vykupiteľom a Posvätitelom. Ja neztratím život, lež ho dám len za lepší, za večný.

Sudca kázal ho zvaliť a boky dosekať železným nástrojom.

Obecenstvo kričalo nespokojne, že tá vec prídlho trvá. Cheľi ho čím skorej ukamenovať alebo na kusy roztrhať.

Sudca strnul a dal rozkaz, aby sa Epipodovi bez meškania hlava odľala.

Epipod ale zvelebujúc Boha, stal sa kratším o hlavu, aby jeho duša zaujala svoju slávu v nebi pripravenú.

O dva dni neskôr zas Alexander stál pred súdom. Hrozný sudca takto ho oslovil:

— Mladíku, už len ty sám vyznávaš Krista. Ešte môžeš vyhnúť spravodlivému hnevu cisára, obrátiš-li chrbát hlúpej nauke križa. Buď múdrejší, nežli Epipod, ktorý tak draho zaplatil svoju hlavatosť. Povedz: Sláva nesmrteľným bohom državy!

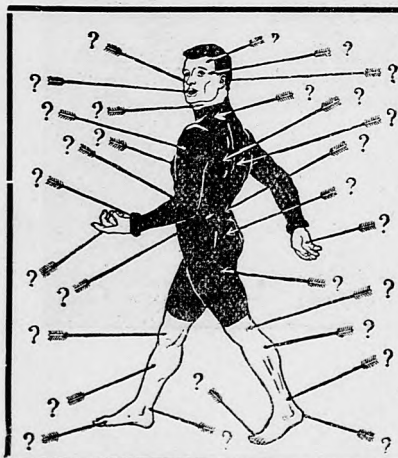
Alexander odpovedal:

— Tvoje slová ma osmelujú. Teda mnohi zomreli zmužile a len ja bych bol slabým? Či mi nemá byť osozným hrdinský príklad iných? Čujte všetci: ja som kresťanom! To som bol od detinstva a to aj budem do smrti.

Vtedy dal mu sudca — nakoľko len možné bolo — nohy stiahnuť a bičovať ho.

Nemo a bez vzdychania trpel Alexander všetky muky. A keď sa ho pýtali, či vytrvá vo svojej viere, neohrozene odvetil:

— A jako že bych v nej nevytrval? Veď pohanskí bohovia sú zlými duchami. Ja sa klaňam živému Bohu ktorý jedine je večný a všemohúci. On mi poskytuje z neba sily, abych ho vyznával až do smrti. Telo môžeš zabiť, duša na veky žije.

Máte bolesti?

Potrebujete Fellerov Elsa-Fluid a Fellerove Elsa pilulky, kt rýchle jedi ý dorábateľ EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná u. č. 18. (Záhrebská stolica)

- I. Fellerov Elsa-Fluid dľa našej vlastnej zkušenosti uľavuje bolesti, lieči, občerstvuje svaly a členky posilňuje, slabosť, zapálenie utišuje a zmiernuje. Rýchle a na isto lieči rheumu, lámku, slabosť čuvov (nervov) kľania v bokoch, trnania v údoch, vytknutie, influenzu, boľenia hlavy, zubov, chrbta a drieku, žabu čili nervové boľasti ochromenia, unavenosť, boľasť očí, migránu a mnohé tu nespomenuté nemoce. Fellerov Elsa-Fluid nemajúceho páru výsledkom užívajú proti kašľu, zachrýpnutiu, nácthe, boľeniu prs a hrdla, zimničnému stavu a z prievanu alebo z prestádnutia pochádzajúcim neduhom. Opravdivý je len v tenkrát, keď každá sklenička je opatrená «Feller»-ovým menom a ochrannou známkou. 12 malých alebo 6 duplovaných, alebo 2 speciálnych skleničiek bezplatne po pošte zašle za 5 korún, 24 malých alebo 12 duplovaných alebo 4 speciálnych 8 korún 80 halierov, a 48 malých alebo 24 duplovaných alebo 8 speciálnych 16 korún.
- II. My žiadame tu na vedomoť priniesť že tisíce ľudí užívajú «Fellerove čistiacie Rebarbarove Elsa pi ulky» čo výtečný liek proti záručkovým nemociam. křícom, nechuti k jedlu, páleniu obličiek, tlačeniu žalúdka, dráždeniu k vracaniu, ťazobe, nadutiu, materici, zatvrdnutiu stolice, rozličným trovitelným znakom, nervozit, zimničným nápodom, následkom tučnosti, boľasťam zlatej žily, hnusobe atd. 6 škatuliek po pošte 4 koruny. — Chráňme sa od nápodobnín a každý nech adresuje tako: **EUGEN V. FELLER, lekárnik v Štubici, Kostolná ulica 18.** (Záhrebská stolica.)

Nazlobený sudca bez meškania kázal Alexandra na križ pribiť.

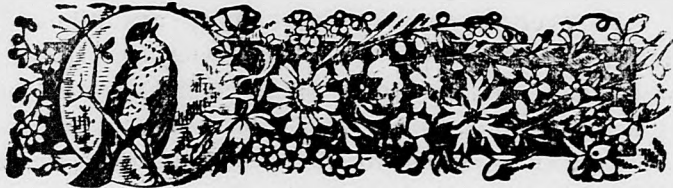
Tento mučedník tak bol dosekaný, že mu i vnútornosti bolo vidieť. Ježišovi sa odporúčal a tak vypustil ducha.

Potajomne vzali kresťania tela tých dvoch mučedníkov a na jednom vrchu neďaleko Lyona pochovali ich do jedného hrobu. A tak tí dvaja dobrí priatelia i po smrti spolu odpočívali.

★

Nasledujme príklad týchto hrdinov. Neopúšťajme nepominuteľné veci k vôli pominuteľným. Nepohrdajme nekom k vôli zemi, buďme hotoví kedykoľvek opustiť telo, aby sme mohli zachovať dušu k životu. A buďme odhodlaní radšej celý svet opustiť, nežli Boha ztratit.

Podáva: *Joško Zdoliny.*

CHYRNÍK.

Zdravotný stav sv. Otca. O zdravotnom stave svätého otca rímskeho Pápeža znovu rozpisujú sa liberálne židovské noviny. Píšu medzi iným už aj to, že pre veľkú slabosť nedožije sa leta. My ale máme tú pevnú nádej, že sv. otec pápež Pius X. s božskou pomocou zahaňbí liberálne židovské proroctva a v úplnej sile uvidí ešte i leta Petrové.

Jeho veličenstva kráľ v najbližšom čase nepríde ešte do Budapešte. Až v druhej polovici mája za krátky čas sdržovať sa má v Budapešti a v Gödöllöve, potom sa vráti do Schönbrunna, odkiaľ v júni odcestuje do Ištu: kde sa bude odbavovať sobáš jeho vnučky arcikňažny Alžbety Francisky s grófom Waldburgom.

Z arcibiskupstva ostrihorského. V nedeľu 21. apríla vo sviatok sv. Adalberta akožto hlavného patróna arcibiskupstva ostrihorského v bazilike slávnostnú sv. omšu slúžil generálny vikár arcibiskupský, osvietený pán biskup dr. Ludvik Rajner.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbric* minulý týždeň odcestoval do Viedne, kde účasť bral na porade, za predsedníctva arcikňažny Izabelly v záležitosti najbližšieho svetového kongresu eucharistického vydržiavanej. Navrátiac sa domov, účasť bral a slávnostnú reč držal v III. krajinskom kongrese kat. žiakov stredných vyšších škôl. Socialdemokrati horekujú, že osvietený pán biskup takmer celé mesto Košice zmenil v duchu Kristovom. Tomu je skutočne tak a za to nemôžu mu dosť povdační byť katolíci košickí. Keď totiž len povrchne rozhliadne sa po tomto meste, presvedčíme sa, že osvietený pán biskup za krátkeho arcipastierstva jeho

v Košiciach založil: autonomičný katolícky kruh, kresťansko sociálny spolok robotnícky, katolícky patronáž, mestskú organizáciu Katolíckej Ludovej Jednoty, ochranný spolok katolíckych žien, spolok katolíckych gazdíniek, rozličné kongregácie a spolky katolícke. Najslávnostnejším spôsobom bol tu zahájený III. krajinský kongress katolíckych žiakov vyšších a stredných škôl. Veľavýznamný kongress tento vydržiavaný bol 20. a 21. apríla a rečnili v ňom viacerí osvietení páni biskupi, gróf Albert Apponyi, gróf Jozef Mailáth. Prítomní boli mnohí magnáti a početná intelligencia katolícka. Je to znakom toho, že u nás v krajine marianskej vždy viacej šíri sa duch kresťanský a presvedčenie katolícke.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky? Vesprimský biskup barón Karol Hornig tovaryšským spolkom svojho biskupstva daroval 8000 korún. — Nebohý Franc Pongrácz, bývalý farár obce Izsa svoj na 20.000 korún cenený dom v Tate poručil kňazskému penzijnému fondu dieceze ostrihomskej. — Nebohý David Tamás farár v sedmohradskom Osdoli v svojom teste 600 korún poručil na udržanie večnej lampy. — Na pomník nebohého grófa Ferdinanda Zichyho, vacovská kapitula dala 200 korún. — Ostrihorský kanonik Jozef Brühl na podporu kat. tlače dal 100 korún.

Chýry zo Šáriša. *Prešov:* Katolícky kruh Rákóczyho 14. apríla vo veľkej dvorane svojej vydržiaval ročné shromaždenie, ktoré viedol a peknou rečou zahájil praepošt a mestský farár Adalbert Zaborovszky. Po shromaždení nasledovala spoločná večera, pri ktorej svetský predseda kruhu a predseda kráľovského súdu Matias Uhlárik povedal peknú reč o potrebnosti spoludržania a sdružovania sa katolíkov. P. Ondrej Csambal jezuita, cez celý minulý týždeň vo Veľkom kostole vydržiaval sv. missie pre katolícke ženské a pre čelaď. Sv. missie zakončené boli s veľkým duševným prospechom. Počet vystaľovalcov do Ameriky, ako s radosťou počúvame, zmenšil sa v poslednom čase. Príčinou tohoto je, že v Amerike ubudlo zárobku a že prítomne aj v našej vlasti každý čo chce pracovať, môže zarobiť a pomerne ľahšie vyžiť ako v novom svete. — Predošlé mrazy a hrozná vichrica veľké škody narobili na celom území šárišskej stolice.

Do Viedne! Vo Viedni od 12. do 15. septembra vydržiavať majú medzinárodný eucharistický kongress. V obrovskom kostole sv. Štefana budú veľkolepé slávnosti. Pre Uhrov budú služby božie v kostole augustinov. Veľký eucharistický pochod začne sa 15. sept. v nedeľu ráno o 8. hodine. Taký svetový kongress veľmi napomáha rozširovanie sa úcty a poklony prev. Sviatosti Oltárnej.

Chýry zo Spiša. Minister vnútra odmrštil prosbu tých Lubičanov, ktorí žiadali, aby Lubica premenená bola na veľkú obec. — V Oľšavici jedna žena porodila tri dievčatá. Dve boli živé a jedno mrtvé. — Jako po celej stolici, tak aj v Podhradí zúrila strašná vichor, ktorý komíny svalil, strechy ztrhnuť a obloky vybil. V Kapituli vetor na takzvanej jezuitskej väži zlomil veľký

kríž. Z Lubickej kat. väži tiež ztrhol víchor kríž, — V Podhradí 4. apríla zomrel Pavel Kisel v 94. roku života svojho. Za celého dlhého života nikdy nebol chorý. Podhradský hlavný notár ztratil v ňom svojho deda a učiteľ Béla Kisel svojho otca. — V Starej Lubovni nastal akoby čas fašiangový. Naraz zasnúbili sa totiž aj tri slečienky: Štefaniu Kavecky dcéru pokladníka Ottu Kavecky zasnúbil si biacovský notár Emil Hoffelder; Jolánku Černecky, dcéru kupca Mikuláša Č. zasnúbil si úradník tamojšieho berného úradu Ján Horváth, konečne Annu Dlugolinsky dcéru Gustáva D. zasnúbil si okresný účtovník Rudolf Hrabek. — Naš stoličný gazdovský spolok začnúc od tohoto roku cez desať rokov dostane ročne 2000 korún štátnej podpory. — V Popráde k napomáhaniu čím hromadnejšieho navštevovania našich čarokrásnych Tatier utvorí sa účastinárska spoločnosť tatranských liečivých kúpeľov a letných osád so základným fondom 60.000 kor. K tomuto cieľu vypúšťajú 300 účastín po 200 korunách. Táto spoločnosť v tomto roku do poriadku má privesť takzvaný Huspark. — Kacvinskú učiteľku Mariu Sedéli vyvolili za učiteľku k levošskej kat. škole. — Alexander Matirkó, bývalý prisazník nášho stoličného sirotského súdu, po dlhej nemoci zomrel v Budapešti. V Starých Smokovciach 29. a 30. júna krajinský spolok stoličných úradníkov vydržiavať má svoje desiate jubilarne zasadnutie. — Vyvolenie Štefana Kováča za lubického mešťanostu zrušila stolica asíce z tej príčiny, že vtedy, keď sa voľba prevádzala, nebol lubickým obyvateľom. — Minister vnútra nepotvrdil to uzavretie šarišskej stolice, s ktorým na podolinsko-orlovskú železnicu odhlasovala 10.000 korún. — V Smokovciach 13. apríla bolo 9 stupňov zimy. V Magure 12. apríla napadol 10 centimetrov vysoký sneh.

V rožňavskom biskupstve v tlačovú nedeľu so zbieralo sa 1317 korún na podporu katolíckej tlače.

Sv. missie. V hontanskej obci Sebelléb otcovia lazaristi Jozef Báthora a Jozef Danielik od 30. marca do 8. apríla vydržovali veľmi zdarné sv. missie.

Mármarošské rozkolnícke pohyby. V mármaroši vznikajú šizmatické pohyby. Ruskí tajní agenti takmer stále buria ubohých Rusniakov, predávajú im staroverské modlitebné knihy a vábajú ich, aby prestúpili na ortodoxnú vieru, že vtedy nebudú musieť dať obtížnu sypku kňazom. Sypka je síce veľká farchá pre ľud, ale práve kňazi sú tí, ktorí ustavične žiadajú, aby sa tá háklivá vec krajinským zákonom čoskoro sriadila.

Smrť 200 ľudí v rieke Nilu. Jedna parolod spoločnosti Tramvay, ktorá bola plná vyletníkami, 8. apríla v noci utonula v rieke Nilu. Utopilo sa 200 ľudí.

Púť do Svätého Kríža. Dávame na známosť všetkým milým bratom a sestrám v Budapešti a na okolí, že Budapeštiansky Katolícky Delnícky Kruh v sobotu dňa 4. mája 1912. usporiada púť do Svätého Kríža s nasledovným programom: Dňa 4. mája ráno o pol 6. hodine nech je každý na západnom nádraží (Nyugoti pályaudvar), aby si mohol kúpiť kartu na vlak po

stanicu Dorog, Karta do Dorogu a zpiatky stojí 2 K. 10 h. Odchod vlaku ráno o 6. hodine. Do Dorogu prideme okolo pol desiatej. Tu v chráme Božom účastnými sa staneme sv. požehnanie, po čom pohneme sa na milostné miesto, tam dorazíme popoludni o pol piatej hodine. Do večera toho dňa trvá spoveď, večer ale vybavíme si pobožnosť na Kalvárii. Na druhý deň 5. mája v nedeľu ráno bude na milostnom mieste sv. spoveď, sv. omša a kázeň. Ráno o 9. hodine vrátíme sa v mene Božom do Budapešti. — Modleník: Jozef Peesz; riaditelia: Ján Krajčí a Georg Direr.

Veľký vek. V Lugoši zomrel istý Abraham Ujhelyi v 108 roku života svojho.

Myši podpálili jeden sklep. V Segedíne 14. apr. v noci v jednom obchode povstal oheň, ktorý len s veľkým namáhaním mohli udušiť. Škoda činí niekoľko tisíc korún. Vyšetrovanie ustáľilo, že oheň zapríčinili myši, ktoré hrýzli šibalkové škatulky.

Roseveltov syn — bankovým úradníkom. Z New-Yorku oznamujú: Teodor Rosevelt, syn bývalého predsedu vstúpil do jednej banky za praktikanta a chce sa celkom venovať bankovým záležitostiam.

Ženská — kuričom. Z baňskej Bystrice píšú, že pred tamojšou, kuričov zkúšajúcou kommissiou, manželka Jána Hrivnáka, mlynára v obci Nemesradnó, s výtečným prospekom složila kuričskú zkúšku. Hrivnáčka je prvá žena v Uhorsku, ktorá složila takúto zkúšku.

Nová súdna palota v Košiciach. Z Košíc píšú: Ministerstvo pravosudia poslalo mestu prípis, že v Košiciach chce dať postaviť novú palotu súdnej stolice s väzením a vychovávateľským ústavom pre nedospelých hriešnikov, jestli mesto prepustí športovnú osadu, terajšiu budovu súdnej stolice ale za 300.000 korún odkúpi. Mesto s nabídnutím ministerstva pravosudia na valnom shromaždení sa bude zaoberať.

Zabil ju hrom. V obci Turkeve dňa 13. apríla zabil hrom učiteľku Helenu Koša. Jej matka vdova ztratila v učiteľke svoju jedinu podporu.

Oheň. V prešporskej obci Apaj 11. apríla zhorelo 16 domov. Škoda je veľká, pretože len málo bolo poistené.

*

Sodpovedné osvedčenie obsahuje list, ktorý barónka Helena Freytagh-Loringhofen, rodená barónka Buxhoeveden, Görzcorso, Verdi 36, lekárnikovi V. Eugenovi Fellerovi poslala a v ktorom doslovne stojí: Za zvláštne zadosťučinenie považujem, že v prílohe poslať vám môžem dopisničku známej spisovateľky: Paul Maria Laccroma, patrične Marie Egger Schmitzhäusen, dôkazom toho, že V. Eugena Fellerov domáci liek zas má viacej o jednu oduševnenú rozširovateľku. Liek tento vôbec známy k dostaniu je u lekárnika V. Eugena Feller, Stubica Kostolná ulica 18. (Zahr. st.) 12 malých, 6 duplovaných alebo 2 zvláštne fľašky za 5 korún franko. Neškodí z tohoto zvláštneho lieku stále držať v dome malú zásobu.

DOPISY.

Nižna (orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Pekne prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Krestane».

Veľmi peknú, radostnú, pamätlivú a každé citlivé srdce prenikajúcu slávnosť sme mali 26 marca, ákožto na odpust farnosti našej, ktorý každoročne odbavujeme pod oktávou Zvestovania Panny Marie, ponevác odpustky na tento sviatok udelené, dla dekrétu pápežského cez celých osem dní trvajú, vtedy prichádzajú aj susední kňazi na pomoc našemu duchovnému otcovi a my vykonávame aj veľkonočnú spoveď.

Naša farnosť pozostáva z troch dedín: Nižna je matka, Podbjel a Zemanska Dedina sú filiálky, celá farnosť spočíta 2500 duší, z ktorých vyše 600 je v Amerike. My ostatní ako roľníci obrábame naše po vrchoch sa rozťahujúce zemičky, z toho sa živíme. Keď máme čas po jarných prácach a v jaseňi chodíme do hôr stínať drevo, na pltnicu. My sme vôbec ľudia usilovní, pracovití, radi sa už aj s čítaním zaoberáme, lež mnohí z nás mali tú zlú obyčaj, že radi pili tú otravnú pálenku, ba už aj svojim deťom ju dávali. Tá besnica ale len naše zárobky, naše duševné a telesné dobro nivočila, ponevác z pijatiky pochádzajú mnohé neprávosti ako zvyady, kliatby, nepokoje, bitky atď. Pálenka podkopáva zdravie ľudské, zapríčiňuje mnohé choroby, k tomu mnohí v nedeľu a vo sviatky populudní vysedávali po krémách, kde už aj naša dospelejšia mládež za príkladom starších začala chodiť a tak tú druhú polovicu nedeľných a sviatočných dní obeťovali sme diablu.

Toto vidiac náš všestranne obľúbený a horlivý duchovný pastier, pán administrátor Jozef Tomesa, ktorý už šestnásty rok pri našom staručkom, teraz už 93 ročnom pánu farárovi a bývalému dekanovi Michalovi Chmel medzi nami účinkuje, slutoval sa nad nami a s pomocou božou zaujal sa za nás, aby ako ovečky od tejto škodlivej a jak pre nesmrteľnú dušu ľudskú, tak pre telo a gazdovstvo najnebezpečnejšej nemoce opilstva vyľiečil nás skrze založenie *bratrstva striezlivosti*.

K tomu cieľu cez pôstne nedele v päť krásnych dojímavých kázňach svojich poučil nás, ako to bohumile a ľudom preužitocné braterstvo striezlivosti po iných krajinách už od dávna prekvitá a účinkuje, ako opilstvo s jeho hriešnymi a strašnými následkami, nesmrteľnej duši ľudskej, zdraviu a gazdovstvu je škodlivé a konečne v piatej kázni svojej vyzval nás, aby sme vstúpili do toho braterstva, všetci, ktorí o svoju

dušu, o zdravie a gazdovstvo starostliví sme. Aby sme ale ušeho pána administrátora poučenia tým ochotnejšie nasledovali, sám nám dal krásny príklad, keď v kostole prvý vstúpil do toho braterstva, sľubujúc, že cez celý svoj život žiadneho páleného nápoja ústa jeho neokošujú, pri čom sme sa rozplakali.

Výsledok tých krásnych kázni a daného príkladu bol neočakávaný. Ľud húfom hrnul sa ku pánu administrátorovi do fary ku zápisu do braterstva striezlivosti. Predovšetkým vstúpili do toho braterstva všetci páni učítelia vo farnosti účinkujúci so svojou rodinkou, uradskí všetkých troch dedín, potom všetka dospeljšia mládež obého pohlavia opakujúcej školy, započnúc od 21. do 24. roku, ženské skoro v úplnom počte na 1—5 rokov, mužskí najviac na 1 rok. Na celý život vstúpilo do toho braterstva 126 duší. Títo všetci počtom 1030, túžebne očakávali ten slávny, pre farnosť Nižnanskú pamätný deň 26. marca, v ktorom otvorila sa im brána do braterstva striezlivosti. Vyšmenovaný deň ako už aj predtým pomocou susedných duchovných otcov všetci 1030 ia pristúpili ku sv. spovedi a tak skrze túto sviatosť s obmytým svedomím, posilnení predrahým telom Krista Pána, po krásnej kázni pána dekana Jána Hattyár, jednoústne složili sľub svätý dorúk svojho duchovného pastiera, že sdržovať sa budú od všetkých pálených nápojov, v iných ale jakýchkoľvek nápojoch že zachovávať budú miernosť, taktiež sľubovali, že v nedeľu a vo sviatky v krmách vysedávať a tam žiadneho nápoja piť nebudú.

Po zložení sľube náš duchovný pastier pozdravil nás ako bratov a sestry braterstva striezlivosti, povzbudzoval ku vytrvanlivosti a odovzdal všetkých pod ochranu Panny Marie ako patrónky tohoto braterstva, Krásnymi modlitbami a slávnym «Te Deum»-om skončili sme túto slávnosť, po ktorej nasledovala svätá omša.

Bolo to dojímavé okamženie, preradostná a srdceprenikajúca slávnosť, keď sme toľkí ten sv. sľub tak hlasite skladali, že sa až kostol ozýval a od radosti sme plakali.

Od toho času ako znovunarodení stali sa farníci nižnanskí, považujú sa za šťastlivých, že sa zriekli tej peknej pálenky; svojmu duchovnému prajú na storočok zdravia a požehnávajú ho, že ich do toho preužitného braterstva priviedol. Prítomne vo všetkých rodinách a domoch panuje tichosť a pokoj, krémy nielen v nedeľu a vo sviatky, lež aj v robotné dni sú prázdne, bo aj tí, ktorí nesľubovali — bolo by ich asi 50—60 mužských v celej farnosti — nechodia do krémy, na čo sa len krémári hnevajú a mrzia, bo nevedia, čo majú robiť s tou fludrovicou, ktorá iu v sudoch ostáva. Farníci nižnanskí dali s tým pekný príklad všetkým slovenským obciam a ich obyvateľom ako pochovať majú tú nešťastnú pálenku.

Poznamenáť musím, že od 26. marca počet údov braterstva striezlivosti poriasťpl na 1069. Zvlástej pochvaly hodná je 216 duší spočítajúca Zemenúka De-

dina, v ktorej všetci obyvatelia opustili pálenku a vstúpili do braterstva striezlivostí. Podobnej obce niet snád v celej Orave.

Naša farnosť aj čítaním dobrých knížiek a časopisov druhým obciam môže za príklad slúžiť, bo Jednota Katolícka má u nás 225, Spolok sv. Vojtecha 42 údov, Posol Božského Srdca Ježiša má 124, Sv. Rodina 78 predplatiteľov. len práve Kresťana ešte málo čítajú, ponevác k nám len 10 výtiskov chodí. To čítanie nám tiež náš pán administrátor zaopatril.

Konečne ešte i to spomenem, že naši farníci pre nešťastných pohorelcov Trstenských, ako aj pre tamojší kláštor, ktorý tiež zhorel, obetovali 130 korún a úrad farský všetky milodary z Nižnej poslal v obnose 330 korún.

Dal by Pán Boh, aby všetky oravské obce nasledovali krásny príklad farníkov nižnanských, že by čím skorej v celej Orave pálenka tak slávne pochovaná bola ako v Nižnej, v Podbjeli a v Zemanskej Dedine, čo vám úprimne a srdečne všetkým Oravcom praje:

*Brat a horľitel Braterstva Striezlivosti
a nepriateľ pálenky.*

***

Richvald, Krištályfalu (Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mi-
lom «Kresťane».

Všetkým cteným drevokupcom dávam s týmto na vedomie, že u nás 30. apríla predpoludním o 10. hodine v rychtárskom dome trojaký les príde ku predaju. Drevo je smrekové a dačo jedlového.

1. V urbárskom lese hneď pri obci predá sa 2188 kusov; obsah dreva obnáša 1574 kompaktných kubičných metrov. Šacovná cena je 11.526 kor.

2. Ondrej Irha a jeho spoločníci na takzvanej «Kicorke» predajú 1910 kusov. Obsah dreva je 826 kub. metrov a šacovná cena 4336 korún.

3. Jozef Nedoroščík a jeho spoločníci na takzvanej «Kožárni» predajú 9724 kusov dreva, ktoré obsa-

huje 4385 kub. metrov a na 21.386 korún je šacované.

Drevo vyvážať sa má do 30. marca roku 1914. Na všetky tri lesy bude osobitná licitácia. Podobné podmienky môžu sa pozrieť v štátnom lesnom úrade v Levoči, u horára v Starej Vsi a u predsedov súmajiteľov v Richvalde.

Predseda urbársky.

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľž je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičku sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Odkazy redakcie.

F. K. K. Ráčeťe mať trpezlivosť a neponosujte sa. Čo sa dá upotrebiť, nad tým rozhodnúť len my sme povolani.

S. B. B. Čilskú sanitru objednať možno skrze hospodársky kruh vo Veľkých Béliaciach (Nagybéléc, Nyitram.)

J. K. Sz. Čo vystalo príde budúce.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 23. apríla.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	--- --- ---	kor. 22.80—23.50
» stolnobelohradská, nová	--- --- ---	« 22.70—23.30
» peštianska, nová	--- --- ---	« 22.70—23.30
« banátska, nová	--- --- ---	« 22.70—23.30
Proso	--- --- ---	« 18.00—20.20
Raž prvotriedna	--- --- ---	« 19.70—19.90
« druhotriedna	--- --- ---	« 19.50—19.70

Oznam.

Mešťanská banka v Topolčanoch (Nagytopolcsány)

a jej filiálka v Nitre

odporúča ctenému obecenstvu svoje služby v jakejkoľvek záležitosti bankovej, menovite:

Dáva požičky na intabulácie a na veksle na ten najlacnejší úrok;

prijíma vkladky na knížky a platí od nich čisté 5% úroky.

Banka táto požičiava len kresťanom, a úraduje sa v nej každý deň okrem nedeli a sviatku.

Úradné miestnosti banky sú v Topolčanoch v Krušovskej ulici a v Nitre v Kapitulskej ulici (Káptalan-utca) No. 9.

Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	kor.	20:00—21:00
Ovos prvotriedny	---	---	«	19:40—19:80
« druhotriedny	---	---	«	19:00—19:20
Kukurica	---	---	«	18:30—18:60
Konopné sãme	---	---	«	29:50—31:00
Datelinové sãme, červená datelina	kor.	215:00—225:00		
« lucerna	---	---	«	110:00—136:00

Za 100 kilogrammov.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	17:20	16:90	16:60	16:40	16:20	15:80	15:60
č.		7	7½	8			
K.		15:00	14:40	9:80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	15:60—15:80
« hrubé	---	---	---	---	«	15:70—15:90
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	28:00—30:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	23:00—24:50
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	---
« « ružové	---	---	---	---	«	---
« « žlté	---	---	---	---	«	---
Hrach lúpaný	---	---	---	---	kor.	29:00—56:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	«	40:00—63:00
Rasca (kmín)	---	---	---	---	«	81:00—81:00

Koloniálny tovar:

Petrolej fiumánsky, krištálový	---	---	kor.	48:00—48:00
« « White-Star (***)	---	---	«	43:00—43:00
Cukor v klobúkoch	---	---	«	99:50—100:00
« kockový	---	---	«	101:50—102:00
Spiritus denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill	---	---	«	73:00—73:50
Spiritus raffinovaný, odanený vo veľkom	---	---	«	224:50—225:00

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	---	---	kor.	160:00—161:00
Slanina mestská 4-kusová	---	---	«	134:00—135:00
« « 3-kusová	---	---	«	142:00—143:00

Krest'anský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

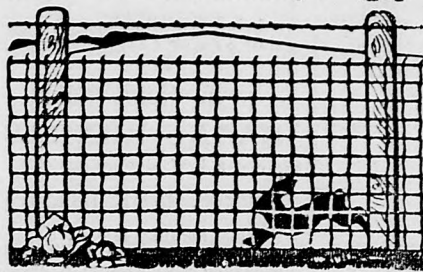
Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú ako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dluhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeho záležitostiach. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platí, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dlhy bársakedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohľade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpovedá.

PODIVNE LACNÉ PLOTY

Domáce dôroby!

Zriedkavej jakosti.

Veľmi ľahko k upotrebeniu.

Nepočítané listy uznania dokazujú patentovaného

Hungária-pletiva z drótu

nedostiziteľnú zvláštnosť.

Dôrob z cinkovaného drótu. — Zabarviť netreba. Cena štvorcovho metra od 30 hal. vyšej.

K objednaníu u vylučného dorabateľa:

Alexander Haidekker

Dielňa pletiva a plotov z drótu

Budapest, VIII., Űllői-ut 48/60. sz.

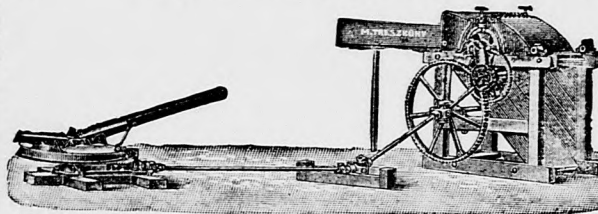
Výhodná, správna a rýchla výsluha. Obrázkový cenník franco zdarma.

Pánom roľníkom

odporúčam svoje najnovšie

hospodárske stroje.

Páni roľníci načo by ste kupovali stroje z ďalekej cudziny z Čiech a Moravy a platili veľké peniaze za dovoznú a pritom neobdržíte stroj ani lepší ani lacnejší, ba práve naopak. Stroje dostanete u nás podpísaného dobré, dokonale, silné, trvávajúce a ľahko idúce, pod zárukou. Teda svoj k svojmu a nie k cudziemu.

Mláčacky. Žentúre. Rajtáre, Sečkovice. Šrotovníky. Triery. Pluhy. Stroje na siatie. Brány. Hrable. Stroje na rezanie kapusty, burgyne, zemiakov a dreva. Mangle. Decimálky. Mačkadlá na syr, hlinu, borievky a slad. Stroje na lámánie stromovej kôry a lúpanie kukurice atď. Obrázkove cenníky na žiadosť zašlem zdarma a franco.

Michal Treskoň,

strojník a majiteľ dielne na hospodárske stroje
V BYTČI (Nagybicsese).

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako sná: mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové postele.** Z červeného ovratu 1 dobre naplnená per na, alebo 1 zpodná perina 100 cm. dĺžha 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.—, 2 metre dĺžha, 140 cm., široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 80 cm. dĺžha 58 cm. široká K 8.—, 8.50, 4.—, 99 cm. dĺžha, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šrotujeme vo veľkosti dľa vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

K Svätosti birmovania

a iným príležitostiam dary zo zlata a striebra za lacnejšie ceny posielajú

prvá dielňa hodin
HANNS KONRAD
cis. a král. dvorný zaslca
Brüx č. 2852. (Čechy)

Niklové hodinky K 4.—. Lepšie K 5.—. Strieborné hodinky s riefazkou a s oveskom K 12.—. Zlaté a strieborné prstienky, brošne, ovesky, náručnice, koliere, ihly a zausnice v najobľúbenejšom výbere. Hlavný cenník so 4000 vyobrazením na žiadosť posielame každému zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaní.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; pri ma polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, drapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fa.nové 10 K; naj-fajnejšie paperie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dĺžha 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlný, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perim 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej **Ludvika Kállai** elektrické benzínokomobl stroje ku mlažbe s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mláte uv stroj prítomnosti Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielajú 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Šporkassa v Popráde

základný kapitál 240000 korún,

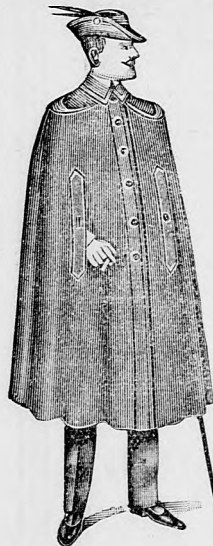
rezervná základina 125000 korún.

vkłady 2.660,000 korun. Prijíma

vkłady a dáva od nich

4% čistých interessov.

PLÁŠTE POČASIA

pre pánov, panie a deti
Prvotriedné, vyhotovenie.

Najlepšia krajčírka robota.

No. 850. Plašť pre pánov z dobrej, pevnej lodenovej látky, na leto a na zimu v sivých a olivových farbách, so šn ramí proti búrke a s kapučňou k opevneniu komplet

Dĺžka 115 120 135 cm.

Kus K 16.— 17.— 18.—

N. 855. Podabný plašť pre panie s veľkou kapučňou k zakrytiu široka čiapky, komplet široký

Dĺžka 115 120 125 cm.

Kus K 17.25 18.25 19.25

Pre pánov a panie plášte z najfajnejších a najlepších látok v ľa vyhotovení v mojom hlavnom cenníku. — Plášte pre dievčence a chapev K 12.—, 13.50, 14. 0 v bohatotu výbere. Riziko vytvorené. — Zamena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobierkou vobec známy svetový obchod

HANNS KONRAD

cis. a král. dvorný zaslca

Brüx, číslo 2855. (Čechy).

Hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému zdarma a franko.

Pri objednávkach na naše ohlasy,
prosíme odvolávať sa vždy na
naš časopis.

Od desaťročia
upotrebuva sa s veľkým
úspechom proti

lámke a pakostnici

zákom chránený
KRIEGNEROV

V Každěj
domacnosti
nevyhnutelne potrebný!

Malá flaška 1 koruna, veľká
flaška 2 koruny, v každej lekárni.
Poštou 5 malých flašiek za 5 korún,
3 veľké flašky za 6 korun pošle

Kriegner -lekáreň

Budapest, VIII., Kalvin-plac (roh Baross-u.)
Zásielky denne poštovou dobierkou, alebo
po predbežnom zaslaní peňazi.